

Teknisk gennemgang 18. maj 2010

Forordningen om ernærings- og sundhedsanprisninger

(Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 af 20. december 2006 om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer – som berigtiget i den Europæiske Unions Tidende L 404 af 30. december 2006)

Indhold

Generelt om forordningen

Ernæringsprofiler

Ernæringsanprisninger

Sundhedsanprisninger

Generelt om forordningen

Ernæringsprofiler

Ernæringsanprisninger

Sundhedsanprisninger

Generelt om forordningen

Hvad er en ernærings- og sundhedsanprisning?

Alle frivillige kommercielle meddelelser om en positiv sammenhæng mellem et produkt og ernæring/sundhed.

(Jf. artikel 1 og 2 i forordningen)

Generelt om forordningen

Formål

Beskytte forbrugerne mod usande og vildledende anprisninger.

Sikre fuld harmonisering af medlemsstaternes lovgivning på området.

(Jf. indledende betragtning 1 og 2 og artikel 1 og 3)

Generelt om forordningen

Praktisk info

I anvendelse siden den 1. juli 2007.

En lang række forskellige overgangsbestemmelser.

Ændret/suppleret:

- Ændring vedrørende komitologiprocedurer (nr. 107/08)
- Ændring vedr. overgangsordning for anprisninger med henvisning til børns udvikling og sundhed (nr. 109/08)
- Forordning nr. 353/2008 om gennemførelsesbestemmelser vedr. ansøgninger om godkendelse

Vejledninger:

- EU-vejledning om anprisningsforordningens implementering af 14. december 2007
- Fødevarestyrelsens vejledning nr. 9175 af 20. maj 2008

Generelt om forordningen

Anvendelsesområde

Supplement til de generelle mærkningsregler.

Vedrører kommercielle meddelelser om sammenhæng mellem et produkt og ernæring/sundhed.

Omfatter alle fødevarer – også kosttilskud.

Både uindpakkede og færdigpakkede fødevarer.

Anprisninger som ”naturlig”, ”frisk”, ”hjemmelavet” mv., er ikke omfattet af reglerne.

Generelt om forordningen

Nærmere om kommercielle meddelelser

Alt hvad der siges, skrives, indikeres eller antydtes om et produkt
– hvor der er en økonomisk interesse.

Mærkning, inklusiv logoer, billeder mv.

Varemærker og handelsnavne.

Markedsføring, reklamer og reklamekampagner.

(Jf. artikel 1 i forordningen)

Generelt om forordningen

Generelle principper

Anprisninger må ikke:

- være usande, tvetydige eller vildledende,
- rejse tvivl om andre fødevarers sikkerhed og tilstrækkelighed,
- angive, indikere eller antyde, at en afbalanceret og varieret kost generelt ikke kan give tilstrækkelige mængder næringsstoffer,
- give anledning til frygt hos forbrugerne, eller
- være uforenelige med almindelige anerkendte ernærings- eller sundhedsprincipper.

(Jf. artikel 3 i forordningen)

Generelt om forordningen

Almindelige betingelser

- Skal vedrøre en gavnlig ernæringsmæssig eller fysiologisk virkning.
- Anprist næringsstof skal forekomme i fødevaren i en tilstrækkelig mængde til, at fødevaren ved et normalt indtag har den anpriste virkning.
- Den anpriste fødevare skal overholde ernæringsprofiler.
- Anprisning skal kunne forstås af forbrugerne.

(Jf. artikel 4 og 5 i forordningen)

Generelt om forordningen

Krav om videnskabelig dokumentation

Anprisninger skal være baseret på og dokumenteret ved almindelig anerkendt videnskabelig evidens.

Fødevarevirksomheder skal kunne retfærdiggøre anvendelsen af anprisninger (og dokumentere at forordningen overholdes).

(Jf. artikel 6 i forordningen)

Generelt om forordningen

Ernæringsprofiler

Ernæringsanprisninger

Sundhedsanprisninger

Ernæringsprofiler

Formålet med ernæringsprofiler

Ernæringsprofiler skal sikre, at der ikke anvendes anprisninger på "usunde" fødevarer.

Det er en almindelig betingelse i forordningen, at anpriste fødevarer skal leve op til fastsatte ernæringsprofiler.

(Jf. Indledende betragtning 10 og artikel 4 i forordningen.)

Ernæringsprofiler

Undtagelser fra ernæringsprofilerne

Ernæringsanprisninger, der henviser til en reduktion af indholdet af udvalgte sundhedsrelevante næringsstoffer – fx ”reduceret indhold af fedt”.

Ernæringsanprisninger på produkter, hvor indholdet af et enkelt næringsstof ikke lever op til profilen, hvis der gives en såkaldt ”disclaimer” – fx ”Højt indhold af sukker”.

Jf. artikel 4, stk. 2, i forordningen.

👉 Danmark stemte imod forordningen primært på grund af sidstnævnte undtagelse.

Ernæringsprofiler

Status for etableringen af ernæringsprofiler

- Kommissionen skulle senest den 19. januar 2009 have fastsat ernæringsprofiler på baggrund af en videnskabelig udtalelse fra EFSA.
- Der har siden februar 2008 foreligget en udtalelse fra EFSA.
- Kommissionen har endnu ikke fremlagt et officielt forslag - uofficielt forslag er dog cirkuleret bredt.
- Det forventes, at Kommissionen vil fremlægge forslag i 2. halvår 2010 (dog usikkert).

Ernæringsprofiler

Forventet indhold i ernæringsprofiler

Grænser for indhold af mættet fedt, sukker og salt.

Forskellige grænser indenfor for forskellige produktgrupper - fx kød/kødprodukter, mælk/mælkeprodukter, cerealier og fedtstoffer.

Visse produktgrupper vil være undtaget – fx frugt og grønsager.

Ernæringsprofiler

Beslutningsproces

Kommissionens forslag til ernæringsprofiler vil blive behandlet efter en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH).

👉 Mandat indhentes i Folketingets Europaudvalg forud for afstemning i SCoFCAH.

Generelt om forordningen

Ernæringsprofiler

Ernæringsanprisninger

Sundhedsanprisninger

Ernæringsanprisninger

Definition

Enhver anprisning, der angiver, indikerer eller antyder, at en fødevare har særlige gavnligge ernæringsmæssige egenskaber på grund af indhold af energi, næringsstoffer eller andre stoffer.

(Jf. artikel 2 i forordningen)

Ernæringsanprisninger

Reguleringen af ernæringsanprisninger

Der må alene anvendes EU-godkendte ernæringsanprisninger.

Liste over tilladte ernæringsanprisninger fremgår af bilaget til forordningen (inklusiv betingelser for anvendelse).

Ernæringsanprisninger, der har den samme betydning som de anprisninger, der er i bilaget til forordningen, må også anvendes.

(Jf. artikel 8 og bilaget i forordningen)

Ernæringsanprisninger

Eksempler på godkendte ernæringsanprisninger

SUKKERFRI

- En anprisning, ifølge hvilken en fødevare er sukkerfri, og anprisninger, der må antages at have samme mening for forbrugeren, må kun anvendes, hvis produktet indeholder højst 0,5 g sukkerarter pr. 100 g eller 100 ml.

HØJT PROTEININDHOLD

- En anprisning ifølge hvilken en fødevare har et højt proteinindhold, og anprisninger, der må antages at have samme mening for forbrugeren, må kun anvendes, hvis mindst 20 % af fødewarens energiindhold hidrører fra protein.

(Jf. bilaget til forordningen)

Ernæringsanprisninger

Beslutningsproces

Kommissionen kan fremlægge forslag om ændringer i bilaget over godkendte ernæringsanprisninger.

Kommissionens forslag behandles efter en forskriftsprocedure med kontrol i SCoFCAH.

👉 Mandat indhentes i Folketingets Europaudvalg forud for afstemning i SCoFCAH.

Generelt om forordningen

Ernæringsprofiler

Ernæringsanprisninger

Sundhedsanprisninger

Sundhedsanprisninger

Definition

Enhver anprisning, der angiver, indikerer eller antyder, at der er sammenhæng mellem en fødevarekategori, en fødevare eller en af dens bestanddele og sundhed.

(Jf. artikel 2 i forordningen)

Sundhedsanprisninger

Generelt for alle sundhedsanprisninger

Kun EU-godkendte sundhedsanprisninger må anvendes.

EU-godkendelse sker efter, at der er indhentet en udtalelse fra EFSA.

Kun anprisninger, der er dokumenteret, kan godkendes.

Uspecifikke anprisninger er kun tilladt, hvis de ledsages af en godkendt specifik anprisning – eksempel på en uspecifik anprisning: ”godt for maven”.

(Jf. artikel 10, 13 og 14 i forordningen)

Sundhedsanprisninger

Krav til dokumentation

Videnskabeligt niveau – samlet evidens.

Dokumentationen skal godtgøre anprisningens korrekthed – ellers vildledende.

Virksomheden skal selv have vurderet om dokumentationen er tilstrækkelig og godtgør anprisningens korrekthed.

Sundhedsanprisninger

Sundhedsanprisninger, der ikke er tilladt

At henvise til, at sundheden kan påvirkes negativt, hvis man ikke indtager fødevareren.

At henvise til hastighed eller omfang af et væggtab.

At henvise til anbefalinger fra læger, sundhedspersonale m.v.

Anprisninger, der henviser til, at en fødevarer kan forebygge, lindre eller have gavnlige virkninger på sygdomme eller sygdomssymptomer.

Direkte henvisning til "reduceret risiko for sygdom" er forbudt. Henvisning til risikofaktor nødvendig.

(Jf. artikel 12 i forordningen)

Sundhedsanprisninger

3 forskellige typer sundhedsanprisninger

Anprisning af reduceret risiko for sygdom og af børns vækst og udvikling (artikel 14).

Øvrige sundhedsanprisninger (artikel 13).

Øvrige sundhedsanprisninger baseret på nyere evidens og/eller baseret på ejendomsretlig beskyttet data (artikel 13, stk. 5).

Sundhedsanprisninger

Godkendelsesprocedure for artikel 14

(anprisninger af reduceret risiko for sygdom og af børns vækst og udvikling)

- Ansøgning om godkendelse sendes via nationale myndigheder til EFSA.
- Kommissionen fremlægger forslag om godkendelse eller afvisning (senest 2 måneder efter EFSA udtalelse).
- Kommissionen fremlægger typisk forslag om godkendelse og/eller afvisning i pakker, der omfatter flere anprisninger.
- Kommissionens forslag behandles efter en forskriftsprocedure med kontrol i SCoFCAH.
- Typisk forlægges én eller flere pakker til beslutning på hvert møde i SCoFCAH (ca. 6 gange om året).

 Mandat indhentes i Folketingets Europaudvalg forud for afstemning i SCoFCAH.

Sundhedsanprisninger

Status for artikel 14 godkendelser

6 pakker er færdigbehandlet i SCoFCAH.

Til dato er 11 anprisninger optaget på listen over godkendte anprisninger - fx. *"Plantesteroler har vist sig at reducere kolesterol. Et højt kolesteroltal er en risikofaktor i forhold til udvikling af koronar hjertesygdom."*

Til dato er 45 anprisninger på listen over afviste anprisninger - fx. *"Sort te forbedrer koncentrationsevnen"*.

Sundhedsanprisninger

Overgangsbestemmelser for artikel 14

Reduceret risiko for sygdom

- Ingen overgangsbestemmelser. Kun de anprisninger, der er EU godkendte, må anvendes (har ikke hidtil været lovlige, jf. EU regler).

Børns vækst og udvikling

- Må anvendes, hvis ansøgning er sendt til EFSA inden 19. januar 2008. Hvis ansøgning om godkendelse afvises, skal de afvikles inden 6 måneder.

Sundhedsanprisninger

Artikel 13 - Øvrige anprisninger

Et næringsstofs eller andet stofs betydning for vækst, udvikling og kroppens funktioner.

Psykologiske og adfærdsmæssige funktioner.

Slankende virkning, vægtkontrol, nedsat sultfølelse, øget mæthedsfornemmelse, mv.

Sundhedsanprisninger

Godkendelsesprocedure for Artikel 13 (del 1)

- Hver medlemsstat har sendt indkomne virksomhedsansøgninger til Kommissionen inden en deadline, der lød på den 31. januar 2008 (mere eller mindre kritisk).
- Kommissionen har fra medlemsstaterne modtaget over 44.000 anprisninger, som efter en konsolidering er blevet til ca. 4.600 anprisninger.
- Disse anprisninger er sendt til vurdering ved EFSA.

Sundhedsanprisninger

Godkendelsesprocedure for Artikel 13 (del 2)

- EFSA har inddelt sin vurdering af anprisninger i flere serier.
- Vurderingen af de to første serier, som omfatter ca. 900 anprisninger er offentliggjort af EFSA i hhv. oktober 2009 og februar 2010.
- EFSA forventer, at være helt færdig med vurderingen af alle anprisninger ved udgangen af 2011.
- Kommissionen har fremlagt forslag til godkendelse af anprisninger fra den første EFSA-serie.

Sundhedsanprisninger

Godkendelsesprocedure for Artikel 13 (del 3)

- Forslag om godkendelse af anprisninger fra den første serie har været fremlagt i SCofCAH, men har ikke været til afstemning.
- Forslag om godkendelse af anprisninger fra første serie forventes fremlagt til afstemning i SCoFCAH den 12. juli 2010.

 Mandat indhentes i Folketingets Europaudvalg forud for afstemning i SCoFCAH.

Sundhedsanprisninger

Artikel 13 anprisninger, som ikke godkendes

Anprisninger, som ikke godkendes, opføres på liste over afviste anprisninger, og vil skulle fjernes fra markedet inden for en kort tidshorisont, idet der gælder forskellige overgangsbestemmelser.

Sundhedsanprisninger

Overgangsbestemmelser for artikel 13

Et næringsstof eller andet stofs betydning for vækst, udvikling og kroppens funktioner

- Kan frem til godkendelse/afvisning anvendes på virksomhedens ansvar, hvis dette er overensstemmelse med forordningens generelle bestemmelser og nationale bestemmelser.
- Kommissionen tolker forordningen, således at afviste anprisninger skal fjernes fra markedet inden for 6 måneder efter de er afvist.

(Jf. artikel 28, stk. 5 og 6)

Sundhedsanprisninger

Overgangsbestemmelser for artikel 13

Psykologiske og adfærdsmæssige funktioner, slankende virkning, vægtkontrol, nedsat sultfølelse, m.v.

- Anprisninger, som har været anvendt før 1. juli 2007, kan anvendes, såfremt der er indgivet en ansøgning inden 19. januar 2008.
- Afviste anprisninger skal fjernes fra markedet inden for 6 måneder efter de er afvist.

(Jf. artikel 28, stk. 6)

Sundhedsanprisninger

Artikel 13, stk. 5

Anprisninger baseret på nyere evidens og/eller baseret på ejendomsretlig beskyttet data.

Sundhedsanprisninger

Godkendelsesprocedure - Artikel 13, stk. 5

- Særlig ansøgningsprocedure.
- Hvis EFSA afgiver positiv vurdering, kan Kommissionen træffe afgørelse om godkendelse efter høring af medlemsstaterne (uden komitéprocedure).
- Hvis EFSA afgiver en negativ vurdering, skal forslag om godkendelse eller afvisning, der behandles efter en forskriftsprocedure med kontrol i SCoFCAH.

👉 Mandat indhentes i Folketingets Europaudvalg forud for afstemning i SCoFCAH.

Opsummering Anprisningssager, der forelægges Europaudvalget

Emne	Forventet tidspunkt og/eller frekvens
Ernæringsprofiler	Efteråret 2010. Dog usikkert.
Ernæringsanprisninger	Løbende – formentlig højst 1 gang om året.
Artikel 14 sundhedsanprisninger	Løbende – op til 6 gange om året.
Artikel 13 sundhedsanprisninger	Serier, der foreslås godkendt. Proces afsluttes formentlig i 2012.
Artikel 13.5 sundhedsanprisninger (ved negativ EFSA vurdering)	Løbende – op til 6 gange om året.